

Національний університет фізичного виховання і спорту України

ВАНКУВЕР СТИЛЬ

методичні рекомендації
з використання та цитування у наукових роботах
для магістрів та аспірантів

Київ-2018

ЗМІСТ

1. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах.
2. Упорядкування списку використаних джерел.

1.Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах

Вченою Радою НУФВСУ прийнято рішення про оформлення посилань в наукових роботах за міжнародним стилем Ванкувер (Vancouver style).

Ванкувер стиль (Vancouver style)

Стиль Vancouver розроблений Міжнародним комітетом редакторів медичних журналів.

В 1978 р. у Ванкувері Комітет провів зустріч, в результаті якої були встановлені уніфіковані вимоги до рукописів, поданих у біомедичних журналах, які зараз є офіційними інструкціями для стилю Ванкувера.

Сфера застосування – медицина та фізичні науки.

Цитування в тексті

Vancouver стиль передбачає використання посилань у тексті роботи щоразу, коли ви цитуєте джерело, будь то парафраз, цитата всередині рядка чи блокова цитата.

Парафраз. Не береться в лапки.

Цитата всередині рядка. Береться в лапки.

Блокова цитата (складається з більше, ніж трьох рядків тексту).

Подається в тексті з нового рядка з абзацу, не береться в лапки.

У тексті з цитованою інформацією необхідно вказати порядковий номер, який також відображається у списку використаних джерел.

Можливі три варіанти позначення цитувань в тексті.

Важливо! Використовуйте впродовж всієї праці один спосіб оформлення посилань!

(в НУФВСУ прийнятий другий варіант – в квадратних дужках):

- 1) порядковий номер у круглих дужках: (1) ;
- 2) порядковий номер у квадратних дужках: [1];
- 3) порядковий надрядковий цифровий індекс: ¹.

Якщо прізвище автора цитованої праці вказано в парафразі чи цитаті всередині рядка, позначення цитування ставиться одразу після прізвища.

Наприклад:

У своєму дослідженні Джонс (1) стверджує ...

У своєму дослідженні Джонс [1] стверджує ...

У своєму дослідженні Джонс¹

Якщо прізвище автора цитованої праці не вказано в парафразі чи цитаті всередині рядка, позначення цитування ставиться наприкінці цитованого тексту після розділових знаків.

Наприклад:

... про що свідчить нещодавнє австралійське дослідження. (2) *або* ... про що свідчить нещодавнє австралійське дослідження. [2] *або* ... про що свідчить нещодавнє австралійське дослідження.²

Якщо прізвище автора цитованої праці вказано в тексті блокової цитати, позначення цитування ставиться наприкінці цитованого тексту після розділових знаків.

Якщо джерело згадується у тексті знову, йому необхідно присвоїти той самий номер.

Зазвичай, сторінковий інтервал у внутрішньотекстовому посиланні не зазначається, але за потреби його можна вказати поряд із порядковим номером.

Наприклад:

У своєму дослідженні Джонс (1 с3-4) стверджує ...

... один автор охарактеризував це як "спонтанний перелив сильних почуттів".(1 с23)

... один автор охарактеризував це як "спонтанний перелив сильних почуттів".^{1(c23)}

При цитуванні кількох джерел одночасно, необхідно перерахувати кожен номер в дужках, через кому або тире. У посиланні не повинно бути пробілів між комами або тире.

Наприклад:

Several recent studies [1,5,6,7] have suggested that...

Several recent studies (1,5-7) have suggested that...

Several recent studies^{1,5-7} have suggested that...

2. Упорядкування списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщується в кінці роботи на окремій сторінці. Він надає інформацію, необхідну для того, щоб знайти і отримати будь-яке джерело, процитоване в тексті документа. Кожне джерело, процитоване в роботі, має з'явитися у списку використаних джерел. Так само, кожен запис у списку використаних джерел має бути згаданим у тексті роботи.

Назва списку використаних джерел – Посилання/References. Заголовок вирівнюється по центру.

Джерела нумеруються та організовуються в переліку посилань у порядку їх згадування в тексті.

Правила бібліографічного опису для списку використаних джерел

Якщо в публікації зазначено від одного до шести авторів, у посиланні необхідно перерахувати їх усіх через кому (*див. опис статті з журналу 1-6 авторів*).

Якщо авторів більше шести, необхідно перерахувати шістьох авторів через кому та вказати «та ін.» (*див. опис статті з журналу 7 і більше авторів*).

У посиланні необхідно скорочувати число сторінок, де це можливо, *наприклад*, якщо цитату розміщено на сторінках 123-124, то в посиланні вказується 123-4.

Якщо в публікації є DOI, то його необхідно вказати після URL.

Необхідно скорочувати назви місяців у датах звернення/публікації тощо (відповідно до мовних правил певної країни).

Назви журналів необхідно зазначати скорочено. Перелік скорочень можна дізнатися за посиланням:

- англійськомовні: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals> (NLM Catalog)
- українськомовні: http://dndims.com/upload/files/DSTU_3582_2013.pdf (ДСТУ 3582:2013) або на сайті бібліотеки.

Наукові статті:

Стаття з журналу (1-6 авторів)

Схема
Прізвище1 Ініціали1, Прізвище2 Ініціали2, Прізвище3 Ініціали3, Прізвище4 Ініціали4, Прізвище5 Ініціали5, Прізвище6 Ініціали6. Назва статті. Назва журналу. Дата публікації;Номер тому(Номер випуску):Сторінковий інтервал.
Приклади
1. Вавілова ЛЛ, Крячок ТА, Талаєва ТВ. Моделювання інсулінорезистентності та

комплексу супутніх метаболічних порушень за допомогою дексаметазону. Фізіологічний журнал. 2009;55(3):75-80.

2. Шкребтий Ю. Основы построения микроциклов при многоразовых занятиях в течение дня. Наука в Олимпийском спорте. 2001;(1):33-42.
3. Alen M, Rahkila P, Reinilä M, Vihko R. Androgenic-anabolic steroid effects on serum thyroid, pituitary and hormones in athletes. Am. J. Sports Med. 1987;5(4):357-61.

Примітки

Для дисертації та іншої наукової роботи описувати статті за схемою, для наукових журналів – за вимогами журналу!!!

Стаття з журналу (7 і більше авторів)

Схема

Прізвище1 Ініціали1, Прізвище2 Ініціали2, Прізвище3 Ініціали3, Прізвище4 Ініціали4, Прізвище5 Ініціали5, Прізвище6 Ініціали6, та ін. Назва статті. Назва журналу. Дата публікації;Номер тому(Номер випуску):Сторінковий інтервал.

Приклади

1. Чурганов ОА, Шелков ОМ, Малинин АВ, Маточкина АА, Пухов ДН, Бальсевич ВК, и др. Международная программа "Здоровье и поведение детей школьного возраста". Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 2014;(4):2-5.
2. Олійник С, Іродов М, Серета О, та ін. Ергогенна ефективність нової вітчизняної харчової добавки "Ерговіт" у спортивній практиці. Спортивна медицина. 2004;(1/2):134-38.
3. Mauxay M, Newton PN, Yeung S, Pongvongsa T, Phompida S, Phetsouvanh R, et al. Short communication: an assessment of the use of malaria rapid tests by village health volunteers in rural Laos. Trop Med Int Health. 2004;9(3):325-39.
4. Rastan S, Hough T, Kierman A, et al. Towards a mutant map of the mouse-new models of neurological, behavioural, deafness, bone, renal and blood disorders. Genetica. 2004 Sep;122(1):47-9.

Примітки

Допускається вказувати як перших шістьох авторів, так і перших трьох, за

бажанням науковця.

Стаття з журналу (online)

Схема

Прізвище Ініціали. Назва статті. Назва журналу [Інтернет]. Дата публікації [Дата цитування];Номер тому(Номер випуску):Сторінковий інтервал. Доступно: URL DOI

Приклади

1. Павленко Ю, Дрюков В. Формування організаційної структури спорту відповідно до навколишнього середовища сучасної системи підготовки спортсменів. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту [Інтернет]. 2016 [цитовано 2018 Бер 13];35(1):3-10. Доступно:
http://dndifks.ucoz.ua/index/zhurnal_quotaktualni_problemi_fizichnoji_kulturi_i_sportuq_uot/0-4
2. Польщикова КО, Лаврут ОО. Математична модель процесу обміну інформацією. Системи обробки інформації [Інтернет]. 2007 [цитовано 2016 Січ 20];1(13):82-3. Доступно: <http://sit.nuou.org.ua/article/view/39029> DOI:10.1109/25.966585
3. Kanneganti P, Harris JD, Brophy RH, Carey JL, Lattermann C, Flanigan DC. The effect of smoking on ligament and cartilage surgery in the knee. Am J Sports Med [Internet]. 2012 Dec [cited 2013 Feb 19];40(12):2872-8. Available from:
<http://ajs.sagepub.com/content/40/12/2872> DOI: 10.1177/0363546512458223

Примітки

Нумерація сторінок не обов'язкова.

Публікація іншою мовою, крім англійської (за вимогами наукових журналів)

Схема

Прізвище Ініціали. Назва статті мовою оригіналу (транслітерація) [Назва статті англійською]. Назва журналу. Дата публікації;Номер тому(Номер випуску):Сторінковий інтервал. Мова статті.

Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Calera Rubio AA, Roel Valdes JM, Casal Lareo A, Gadea Merino R, Rodrigo Cencillo F. Riesgo quimico laboral: elementos para un diagnostico en Espana [Occupational chemical risk: elements for a diagnostic in Spain]. Rev Esp Salud Publica. 2005 Mar-Apr;79(2):283-95. Spanish. 2. Gunina L. [Biochemical and hematological control and its importance for the development of pharmacological support schemes for training and competitive activities of athletes]. Science in Olympic Sport. 2009;1:177-93. Russian.
Примітки
Транслітерацію робити не обов'язково, можна у квадратних дужках написати англійською, а в кінці вказати мову оригіналу в іменному відмінку.

Газетна публікація

Схема
Прізвище Ініціали. Назва статті. Назва газети. Видання. Дата публікації; Розділ: Місце знаходження. Номер стовпця (або сторінки, на яких знаходиться стаття, тільки цифри).
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вакарчук І. Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи: доповідь міністра освіти і науки на підсумковій колегії МОН України (21 березня 2008 року, м. Київ). Освіта. 2008 Бер 19-26; (13/14):4-7. 2. Владимірова А, Алисова М. Выбирая тренера, не дайте себя запутать!: [заняття фітнесом]. Спорт-экспресс Украина. 2002 Дек 7:16. 3. Gaul G. When geography influences treatment options. Washington Post (Maryland Ed.). 2005 Jul 24; Sect. A:12 (col.1).

Інтерв'ю

Схема
Прізвище Ініціали*. Назва інтерв'ю [зміст інтерв'ю]. Прізвище Ініціали**, інтерв'юер/брав інтерв'ю. Назва газети/журналу. Дата публікації/Рік видання;(Номер журналу):сторінковий інтервал. * у кого беруть інтерв'ю

**хто брав інтерв'ю

Приклади

Бубка С. Копенгаген: олімпійські зустрічі: [інтерв'ю з президентом НОК України С. Бубкою про роботу 121 сесії МОК і 13 Олімпійського конгресу "Олімпійський рух і суспільство"]. Нечаєва Г., інтерв'юер. Олімпійська арена. 2009;(10):2-4.

Платонов В. «Выпускник национального университета не должен маяться в поисках работы»: [интервью с ректором НУФВСУ В. Н. Платоновым]. Соколов В., репортер. Команда. 1999 Июнь 25:12.

Книги:

Книга одного автора

Схема

Прізвище Ініціали. Назва книги. Номер видання (якщо не перше). Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок.

Приклади

1. Шевченко ОО. Функціональна анатомія серцево-судинної системи: навч. посібник для студ. вищ. мед. навч. закладів 4 рівня акредитації. Київ: Олімпійська літ.; 2008. 184 с.
2. Чой Сунг Мо. Тхэквондо для начинающих. Ростов-на-Дону; 2005. 128 с., ил. (Мастера боевых искусств).
3. Rink JE. Designing the physical education curriculum: promoting active lifestyles. Boston: McGraw-Hill Higher Education; 2009. 250 p.
4. Jenkins PF. Making sense of the chest x-ray: a hands-on guide. 3rd ed. New York: Oxford University Press; 2005. 194 p.

Примітки

Якщо видавець не відомий або не вказаний в книзі, цей пункт опису пропускається з попереднім розділовим знаком (див. № 2).

Східні імена пишуть як подані в книзі на титульному аркуші, або скорочують як європейські імена до 2-х ініціалів; в іспанських та португальських іменах, якщо не можна

розібрати де прізвище, де ім'я – пишуть 2 перших слова, а далі ініціали.

Якщо науковець хоче відобразити в посиланнях окрему сторінку даної книги, краще це робити в підрядкових посиланнях.

Книга двох авторів і більше

Схема

Прізвище¹ Ініціали¹, Прізвище² Ініціали², Прізвище³ Ініціали³, Прізвище⁴ Ініціали⁴, Прізвище⁵ Ініціали⁵, Прізвище⁶ Ініціали⁶, та ін. Назва книги. Номер видання (якщо не перше). Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок.

Приклади

1. Фитзингер П, Дуглас С. Бег по шоссе для серьезных бегунов: пер. с англ. Мурманск: Тулома; 2007. 192 с.
  2. Белих МО, Богачик ПТ, Синицький ЗП. Легкоатлети України. Київ: Здоров'я; 1971. 184 с., іл.
  3. Азарченков ПМ, Аксютін ВВ, Белокопитова ЖА, Бобровник ВІ, Богуславський ВГ, Брискін ЮА, та ін. Енциклопедія олімпійського спорту України. Київ: Олімпійська літ.; 2005. 464 с.
  4. Шулика ЮА, Коблев ЯК, редактори. Дзюдо. Система и борьба: *учебник для СДЮШОР, спортивных факультетов педагогических институтов, техникумов физической культуры и училищ олимпийского резерва*. Ростов-на-Дону: Феникс; 2006. 800 с., табл.
  5. Iverson C, Flanagan A, Fontanarosa PB, Glass RM, Glitman P, Lantz JC, Meyer HS, Smith JM, Winker MA, Young RK. American Medical Association manual of style. 9th ed. Baltimore (MD): Williams & Wilkins; 1998. 660 p.
- або*
6. Iverson C, Flanagan A, Fontanarosa PB, et al. American Medical Association manual of style. 9th ed. Baltimore (MD): Williams & Wilkins; 1998. 660 p.
  7. Whiting WC, Zernicke RF. Biomechanics of musculoskeletal injury. 2nd ed. Champaign: Human Kinetics; 2008. 350 p.
  8. Ferrand A, Torrigiani L, Camps-Povill A. Routledge handbook of sports sponsorship.

London, New York: Routledge; 2007. 278 p.

Примітки

Якщо книга має авторський колектив та редакторів, вказують або авторів, або редакторів (№ 3).

Відомості, що відносяться до назви, не є обов'язковими, можна випускати з опису (№ 4).

Якщо книга має декілька місць видання – вказуються через кому (№ 8).

Допускається вказувати як перших шістьох авторів, так і перших трьох, за бажанням науковця (№№ 5 і 6).

Книга за редакцією (редактор, укладач)

Схема

Прізвище редактора Ініціали, редактор. Назва книги. Номер Видання (*якщо не перше*). Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок.

Приклади

1. Джексон Р, редактор. Спортивная медицина: практические рекомендации: *пер. с англ.* Киев: Олимпийская лит.; 2003. 384 с.
2. Москаленко ВВ, редактор. Економічна соціалізація молоді: соціально-психологічний аспект. Київ: Укр. центр політ. менеджменту; 2008. 336 с. (Бібліотека журн. "Соціальна психологія").
3. Кремер УДж, Рогол АД, редакторы. Эндокринная система, спорт и двигательная активность. Андреев И, переводчик. Киев: Олимпийская лит.; 2008. 600 с.
4. Волков ИП, Цикунова НС, составитель. Спортивная психология: в трудах зарубежных специалистов: хрестоматия. Москва: Спорт; 2005. 286 с.
5. Hawley JA, Zierath JR, editors. Physical activity and type 2 diabetes: therapeutic effects and mechanisms of action. Champaign: Human Kinetics; 2008. 220 p.
6. Celli L, editor. The elbow: traumatic lesions. Warr A, translator. Vienna (Austria): Springer-Verlag; 1991. 203 p.

Примітки

Якщо є перекладач, його ім'я вказують після назви книги і пишуть слово перекладач, далі по схемі (№ 3).

Автор або редактор книги – організація

Схема
Назва організації автор/ Назва організації редактор, редактор. Назва книги. Номер видання (якщо не перше). Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок.
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Чернігівський національний педагогічний університет ім. Т. Г. Шевченка. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Т. 4, вип. 129. Чернігів: ЧНПУ; 2015. 208 с. (Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). 2. Киевский государственный институт физической культуры. Сборник научных работ студентов: бюллетень. № 3. Киев; 1949. 59 с. 3. International Olympic Academy. Special subject: Olympic games: athletes and spectators: 40th session for young participants; 2000 Jul 23-Aug 8; [Athens]. [Athens]; 2001. 304 p. 4. Advanced Life Support Group. Acute medical emergencies: the practical approach. London: BMJ Books; 2001. 454 p. 5. Swiss Pharmaceutical Society. Index nominum: international drug directory. 18th ed. Stuttgart (Germany): Medpharm Scientific Publications; 2004. 1823 p.
Примітки
В круглих дужках вказана серія. Не обов'язковий елемент, можна не писати (№ 1).

Частина книги (розділ, глава, параграф)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва книги. Номер видання. Місце видання: Видавець; Рік видання. Номер розділу, Назва розділу; сторінковий інтервал розділу.
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Круцевич ТЮ, редактор. Теория и методика физического воспитания: учебник для спец. вузов физического воспитания и спорта. Киев: Олимпийская лит.; 2003. Т. 2, гл. 2, Вильчковский ЭС, Круцевич ТЮ, Физическое воспитание детей дошкольного возраста; с. 21-76. <p><i>або</i></p>

2. Вильчковский ЭС, Круцевич ТЮ, Физическое воспитание детей дошкольного возраста. В: Круцевич ТЮ, редактор. Теория и методика физического воспитания: учебник для спец. вузов физического воспитания и спорта. Киев: Олимпийская лит.; 2003. Т. 2, гл. 2; с. 21-76.
3. Григор'єв ВЙ. Філософія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр навчальної літератури; 2004. Розділ 10, Українська філософія; с. 138-58.
4. Speroff L, Fritz MA. Clinical gynecologic endocrinology and infertility. 7th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2005. Chapter 29, Endometriosis. p. 1103-33.
5. Robinson A, Fridovich-Keil JL, Fridovich I. The principles of genetics and heredity. In: The New Encyclopaedia Britannica. 15th ed. Vol. 19. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.; 2002. p. 699-740.

Примітки

Якщо розділ, глава, параграф мають автора, його вказують перед назвою частини документа, а потім вже сторінки (див. №№ 1 і 2).

Електронна книга

Схема

Прізвище Ініціали. Назва веб-сторінки [Інтернет]. Місце видання: Спонсор веб-сайта/Видавець; Рік видання [дата цитування]. Кількість сторінок. Доступно: URL DOI:

Приклади

1. Collins SR, Kriss JL, Davis K. Squeezed: why rising exposure to health care costs threatens the health and financial well-being of American families [Internet]. New York: Commonwealth Fund; 2006 [cited 2006 Nov 02]. 34 p. Available from: http://www.cmf.org/usr_doc/Collins_squeezedrisinghlcarecosts_953.pdf
2. Schiraldi GR. Post-traumatic stress disorder sourcebook: a guide to healing, recovery, and growth [Internet]. New York: McGraw-Hill; 2000 [cited 2006 Nov 6]. 446 p. Available from: <http://books.mcgraw-hill.com/getbook.php?isbn=0071393722&template=#toc>
DOI: 10.1036/0737302658
3. Дахно П. Історія держави і права: навч. посібн. для студ. ВНЗ [Інтернет]. Київ: Цул;

2013 [цитовано 2016 Січ 20]; 658 с. Доступно:
<http://culonline.com.ua/index.php?newsid=820>

Багатотомне видання

Схема 1

Прізвище Ініціали автора/Прізвище Ініціали редактора, редактор(и). Назва багатотомника. Номер видання (якщо не перше). Номер тому, Назва тому. Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок.

Приклади

1. Бутовский АД. Собрание сочинений. Т. 1. Киев: Олимпийская лит.; 2009. 336 с. 15 л. ил.
2. Штейнбах ВЛ, составитель. Большая олимпийская энциклопедия. Москва: Олимпия Пресс; 2006. 2 тома.
3. Приступа Є, редактор. Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. Вип. 7, т. 2. Львів: Укр. технології; 2003. 448 с.
4. Tos M. Manual of middle ear surgery. Vol. 3, Surgery of the external auditory canal. Stuttgart (Germany): Georg Thieme Verlag; 1997. 305 p.
5. Bellack AS, Hersen M, editors. Comprehensive clinical psychology. Amsterdam (Netherlands): Elsevier Science; 1998. 11 vols.

Схема 2

Прізвище Ініціали редактора, редактор(и). Назва тому. Номер частини*, Назва частини*. Номер видання*. Місце видання тому: Видавець; Рік видання тому. Кількість сторінок. (Прізвище Ініціали редактора багатотомного видання, редактор(и). Назва багатотомного видання; номер тому, частини*).

*якщо є

Приклади

6. Платонов ВН. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Киев: Олимпийская лит.; 2004. 608 с. (Платонов ВН, редактор. Энциклопедия олимпийского спорта; т. 4).
7. Агаджанян НА, Ананьев ВА, Андреев ЮА, Апанасенко ГЛ, Бойко ВВ, Гарбузов ВИ, и др. Физическое и психическое здоровье. Санкт-Петербург: PETROC,

Минск: ОРАКУЛ; 1996. 350 с., ил. (Петленко ВП, редактор. Валеология Человека: Здоровье – Любовь – Красота: валеологический семинар; т. 3).

8. Bays RA, Quinn PD, editors. Temporomandibular disorders. Philadelphia: W.B. Saunders Company; 2000. 426 p. (Fonseca RJ, editor. Oraland maxillofacial surgery; vol. 4).
9. Brenner DJ, Krieg NR, Staley JT, editors. The proteobacteria. Part C, The alpha-, beta-, delta-, and epsilonproteobacteria. 2nd ed. New York: Springer; c2005. 1388 p. (Garrity GM, editor. Bergey's manual of systematic bacteriology; vol. 2, pt. C).
10. Ollendick T, editor. Children & adolescents: clinical formulation and treatment. Amsterdam (Netherlands): Elsevier Science; 1998. 723 p. (Bellack AS, Hersen M, editors. Comprehensive clinical psychology; vol. 5).

Примітки

Коли книга має кілька місць видання та видавців, їх вказують через кому (див. приклад № 8).

Якщо багатотомне видання має випуски, томи, книги, частини, то їх вказують після назви частини та в дужках після назви багатотомного видання через крапку з комою (див. № 10).

Перекладачі, ілюстратори вказуються після назви з позначенням після прізвища та ініціалів, через кому.

Краще використовувати опис за схемою 2, тобто певне джерело цитування.

Серійне видання

Схема

Прізвище Ініціали автора/Прізвище Ініціали редактора, редактор. Назва книги. Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок. (Назва серії; номер/том серії).

Приклади

1. Арзютов ГМ, редактор. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. Вип. 5, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова; 2010. 112 с. (Теорія та методика навчання: фізична культура і спорт; 15).
2. Богатырев Е, составитель. Борзов Валерий: фотоочерк. Москва: Физкультура и спорт; 1979. 48 с., ил. (Герои олимпийских игр).

3. Соснин В, Рудник В. Верные долгу: документальная повесть. Киев: Молодь; 1976. 287 с. (Герои, годы, свершения).   4. Indryan A, Sarmukaddam SB. Medical biostatistics. New York: Marcel Dekker; 2001. 645 p. (Biostatistics; 7).

Книга, що потребує транслітерації

Схема
Прізвище Ініціали. Назва книги транслітерована [Назва англійською]. Місце видання: Видавець; Рік видання. Кількість сторінок. Мова.
Приклади
<p>1. Gavrilova EA. Sportivnoe serdce. Stressornaia cardiomiopatia [Athlete's heart. Stress cardiomyopathy]. Moscow: Sport; 2007. 198 p. Russian.</p> <p>2. Novakovich ES. Povtorni operativni vtruchannja pri diskogennij patologii poperekovogo viddilu hrebta [Reoperation for discogeny lumbar spine pathology]. Kyiv; 2015. 21 p. Ukrainian.</p>
Примітки
Можна вказувати лише переклад назви англійською, але обов'язково в квадратних дужках і в кінці опису мову оригіналу.

Матеріали конференцій (опубліковані: автор/редактор)

Схема 1
Прізвище редактора Ініціали, редактор(и). Назва видання. Назва матеріалів конференції; Дата конференції; Місце конференції. Місце видання: Видавець; Рік видання. Сторінки.
Схема 2
Прізвище Ініціали. Назва матеріалу. В: Прізвище редактора Ініціали, редактор. Назва видання. Матеріали конференції Назва; Дата конференції; Місце конференції. Місце видання: Видавець; Рік видання. сторінковий інтервал.

Приклади

1. Кашуба ВО, редактор. Олімпійський спорт і спорт для всіх. 14-й Міжнародний науковий конгрес, присвячується 80-річчю НУФВСУ; 2010 Жовт 5-8; Київ. Київ: Олімпійська літ.; 2010. 776 с.
2. Бринзак ВП, Киселевська СМ. Можливості підвищення мотивації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів-будівельників. В: Кашуба ВО, редактор. 14-й міжнар. наук. конгрес, присвячується 80-річчю НУФВСУ Олімпійський спорт і спорт для всіх; 2010 Жовт 5-8; Київ. Київ: Олімпійська літ.; 2010. с. 427.
3. Лисицкая ТС, Буркова ОВ, Кувшинникова СА. Метод Пилатеса и его влияние на физическое развитие и психоэмоциональное состояние женщин среднего возраста. В: Российский государственный университет физической культуры, спорта и туризма. Материалы 12-й Междунар. науч. конгресса Современный Олимпийский и Паралимпийский спорт и Спорт для всех; 2008 Май 26-28; Москва. Москва; 2008. Т 1; с. 290-1.

або

4. Российский государственный университет физической культуры, спорта и туризма. Материалы 12-го Междунар. науч. конгресса Современный Олимпийский и Паралимпийский спорт и Спорт для всех; 2008 Май 26-28; Москва. Москва; 2008. 3 тома.
5. Буков ЮА, Погодина СВ, Грабовская ЕЮ, редакторы. Физкультурное образование: международный опыт и перспективы развития. Материалы Всеукр. юбилейной науч. конф. с международным участием; 2008 Дек 11-12; Симферополь. Симферополь; 2008. 170 с. Украинский, Русский.
6. Берестецкая И, Костикова С. Использование оздоровительных упражнений на уроках физического воспитания детей младшего школьного возраста = The use of health-beneficial breathing exercises during PT classes for primary-school children. In: The modern Olympic sports: international scientific congress: the proceedings; 1997 May 16-19; Kyiv. Kyiv. с. 185. Русский, Английский.
7. Дубровка ФЛ, редактор. Материали 8-го International Conference on Antenna Theory and Techniques (ICATT); 2012 Трав 10-12; Харків. Харків: Харк. нац. ун-т радіоелектр.; 2012.
8. Ferreira de Oliveira MJ, editor. Accessibility and quality of health services. Proceedings of the 28th Meeting of the European Working Group on Operational Research Applied to Health Services (ORAHNS); 2002 Jul 28-Aug 2; Rio de Janeiro, Brazil. Frankfurt (Germany): Peter Lang; 2004. 287 p.

9. Grassby AJ. Health care in the multi-cultural society. In: Walpole R, editor. Rural Health. Proceedings of the Rural Health Conference of the Royal Australian College of General Practitioners; 1978; Melbourne. Melbourne, AU: The Royal Australian College of Practitioners; 1979. p. 49-50.
10. Mueller K, Boye-Beaman J, Blankenau J. Assessing health needs of minorities in rural meat-processing communities. In: Bushy A, editor. Community voices calling us to action. 5th Annual Rural Minority Health Conference Proceedings; 1999 Dec 9-11; Denver, CO. Kansas City (MO): National Rural Health Association; c2000. Table 11, Chi square tests of pap smear by selected independent variables; p. 72.
11. Dayhoff JE, DeLeo JM. Artificial neural networks: opening the black box. In: Conference on Prognostic Factors and Staging in Cancer Management: Contributions of Artificial Neural Networks and Other Statistical Methods; 1999 Sep 27-28; Arlington, VA. Atlanta (GA): American Cancer Society; 2001. p.1615-35. (Cancer; vol. 91, no.8, suppl.).

Примітки

В прикладах наведені різні можливі варіанти, але переважніше використовувати опис як в №№ 2 і 3.

Якщо збірник матеріалів двомовний, в кінці вказують мови в іменному відміннику з великої букви, через кому і без скорочень. Якщо двомовна стаття – пишуть назву статті двома мовами паралельно, через знак рівняння, в кінці мови (№ 6).

Якщо назва конференції подається на титульному аркуші різними мовами (№ 7), то і в описі так пишуть!

Номер конференції пишуть тільки арабськими цифрами з додаванням закінчення за правилами граматики відповідної мови (№№ 1-4, 7-8).

Якщо матеріал має якісь додатки, вказують як в прикладах №№ 10 і 11.

Стаття із збірника (як частина матеріалів конференції)

Схема

Прізвище Ініціали. Назва матеріалу. В: Прізвище редактора Ініціали, редактор. Назва видання. Номер тому, частини, Назва тому. Місце видання: Видавець; Рік видання. сторінковий інтервал.

Приклади

1. Гумен В. Шейпінг-програма для урочних занять з фізичного виховання студенток. В: Єрмаков СС, редактор. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми

фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. № 7. Харків; 2006. с. 19-23.

2. Сіренко Р, Стельникович Ю, Сіренко Р. До питання оптимізації теоретичної підготовки студентів на заняттях з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. В: Приступа Є, редактор. Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. Вип. 9, т. 3. Львів: Укр. технології; 2005. с. 86-9.
3. Платонов АК, Павловский ВЕ. Система определения положения локомоционного работа в пространстве. В: Биомеханика. Профилактика, патогенез и лечение травм и ортопедических деформаций: труды Рижского НИИ травматологии и ортопедии. Вып. 13. Рига; 1975. с. 599-604.
4. Лопухин ВЯ. Обзор диссертационных работ по плаванию (1940-1980 гг.) В: Фирсов ЗП, составитель. Плавание: сборник. Вып. 1. Москва: Физкультура и спорт; 1982. с. 45-8.

Матеріали конференцій (електронні: автор/редактор)

Схема 1

Прізвище Ініціали. Назва матеріалу. В: Назва конференції [Інтернет]; Дата конференції; Місце конференції. Місце видання: Видавець; Дата видання [цитовано Дата]; сторінковий інтервал. Доступно: URL або Назва БД.

Схема 2

Прізвище редактора Ініціали, редактор. Назва видання [Інтернет]. Матеріали конференції Назва; Дата конференції; Місце конференції. Місце видання: Видавець; [цитовано Дата]. Сторінковий інтервал. Доступно: URL або Назва БД.

Приклади

1. Платонов ВМ, Дутчак МВ, Борисова ОВ, Булатова ММ, Андреева ОВ, Благій ОЛ, та ін., редактори. 10-та Міжнародна наук. конф. Молодь та олімпійський рух: зб. тез доповідей [Інтернет]; 2017 Трав 24-25; Київ. Київ; 2017 [цитовано 2018 Вер 15]; 419 с. Доступно: <http://www.uni-sport.edu.ua/content/naukovi-konferenciyi-ta-seminary>
2. Дубровка ФЛ, редактор. Матеріали 8-ої International Conference on Antenna Theory and Techniques (ICATT) [Інтернет]; 2012 Трав 10-12; Харків. Харків: Харк. нац. ун-т радіоелектр.; [цитовано 2016 Січ 20]; 112 с. Доступно: <http://icatt.org.ua/proc/>
3. Bashook PG, Miller SH, Parboosingh J, Horowitz SD, editors. Credentialing physician

specialists: a world perspective [Internet]. Proceedings; 2000 Jun 8-10; Chicago. Evanston (IL): American Board of Medical Specialties, Research and Education Foundation; [cited 2006 Nov 3]. 221 p. Available from: <http://www.abms.org/publications.asp>

4. Бишевец НГ, Калапа ХА. Використання інноваційних та інформаційних технологій у підготовці спортсменів. В: 10-та Міжнар. наук. конф. Молодь та олімпійський рух: зб. тез доповідей [Інтернет]; 2017 Трав 24-25; Київ. Київ; 2017 [цитовано 2018 Вер 15]; с. 231-2. Доступно: <http://www.uni-sport.edu.ua/content/naukovi-konferenciyi-ta-seminary>
5. Murphy KA. Safe at heart: an empowerment approach to relationship abuse prevention. In: Connecting Research and Practice in Relationships [Internet]; 2009 Nov 7-8; QUT Kelvin Grove Campus, AU. Melbourne (AU): Australian Psychological Society; 2009 [cited 2012 Dec 18]; p. 28-34. Available from: <http://search.informit.com.au/documentSummary;dn=203435761811048;res=IELHEA>

Дисертації та автореферати (друковані)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва роботи [тип роботи]. Місце видання: Університет чи установа, в якій проходив захист роботи; Рік видання. Кількість сторінок.
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Улізько ВМ. Оцінка функціонального стану кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються з настільного тенісу в річному циклі підготовки [дисертація]. Київ: Львівський ДУФК; 2008. 206 с. 2. Кашуба ВА. Биодинамика осанки школьников в процессе физического воспитания [дисертація]. Киев: НУФВСУ; 2003. 436 с. 3. O'Brien KA. The philosophical and empirical intersections of Chinese medicine and western medicine [dissertation]. Melbourne, AU: Monash University; 2006. 439 p. 4. Андреев ОС. Организационно-педагогические аспекты развития мини-футбола в Российской Федерации [автореферат]. Малаховка: Московская ГАФК; 2009. 28 с. 5. Байрачний ОВ. Психологічні показники у визначенні спортивного амплуа футболістів [автореферат]. Київ: НУФВСУ; 2009. 20 с.

6. Janinualte B. Application possibilities of the contemporary comparative education achieve ments when modernizing the educational system of Lithuania [abstract]. Kaunas: Lathuanian institute of physical education; 1998. 29 p.

Дисертації та автореферати (електронний формат)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва роботи [тип роботи в Інтернеті]. Місце видання: Видавець; Рік видання. [цитовано Дата]. Доступно: URL DOI
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Пустова МТ. Аналітичні та статистичні моделі оцінювання показників ефективності функціонування call-центрів [дисертація в Інтернеті]. Чернівці: Чернів. нац. ун-т; 2014. [цитовано 2016 Січ 20]. Доступно: http://www.disslib.org/analitichni-tastatystichni-modeli-otsinjuvannja-pokaznykivefektyvnosti.html 2. Bianchi M. Multiscale fabrication of functional materials for regenerative medicine [dissertation on the internet]. Bologna, IT: University of Bologna; 2011. [cited 2012 Dec 07]. Available from: http://ezproxy.lib.monash.edu.au/login?url =http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-22881-0

Патенти

Схема
Прізвище винахідника Ініціали, винахідник; Назва патентовласника, патентовласник. Назва винаходу. Номер патенту*. Дата публікації. <i>*вказати країну</i>
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Глухов ОЗ, Хархота ГІ, Агурова ІВ, Прохорова СІ, винахідники; Донецький ботанічний сад НАН України, патентовласник. Спосіб використання галофітів для демінералізації едафотопів техногенних земель. Патент України № 83384. 2013 Вер 10. 2. Чугаева ВІ, изобретатель; Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи, патентообладатель.

Приемопередающее устройство. Патент Российской Федерации № 2187888. 2002 Авг 20.

3. Pagedas AC, inventor; Ancel Surgical R&D Inc., assignee. Flexible endoscopic grasping and cutting device and positioning tool assembly. United States patent 20020103498. 2002 Aug 1.

Звіт про НДР (друк)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва звіту. Місце видання: Видавець; Дата видання. Кількість сторінок. Номер звіту.
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Баранов ВМ, руководитель, Губина ТВ, исполнитель. Акустические исследования материалов, работающих в полях излучений: оптимизация параметров акустоэмиссионных систем: отчет о НИР. Москва: МИФИ; 1982. 22 с. Тема № 81-1-18А. 2. Воскобойников БІ, керівник роботи. Дослідження стійкості й розробка рекомендацій за параметрами бортів кар'єру Південного ГЗКа: звіт про НДР (заключ.). Кривий Ріг; 1992. 244 с. З. 12-3-А-97-91-3; Інв. № 810. 3. Нелін ЄН. Високо-вибірні резонансно-тунельні кристалоподібні пристрої обробки сигналів. Київ: НТУУ "КПІ"; 2011. 119 с. Д/б №2332-п. 4. Rowe IL, Carson NE. Medical manpower in Victoria. East Bentleigh (AU): Monash University, Department of Community Practice; 1981. 35 p. Report №: 4.

Звіт про НДР (електронний формат)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва звіту [Інтернет]. Місце видання: Видавець; Дата видання [цитовано Дата]. Кількість сторінок. Номер звіту. Доступно: URL DOI

Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Нелін ЄН. Високо-вибірні резонансно-тунельні кристалоподібні пристрої обробки сигналів [Інтернет]. Київ: НТУУ "КПІ"; 2011 [цитовано 2016 Січ 20]. 119 с. Д/б №2332-п. Доступно: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4753 2. Li Z, Zeki R, Hilder L, Sullivan EA. Australia's mothers and babies 2010 [Internet]. Canberra (AU): AIHW; 2012 [cited 2012 Dec 18]. 132 p. Cat. No.: PER 57. Available from: http://aihw.gov.au/publicationdetail/?id=60129542376
Примітки

Електронні ресурси (локальні)

Схема
Прізвище Ініціали. Назва [формат носія]. Місце видання: Видавець; Рік видання. Опис носія:
Приклади
<ol style="list-style-type: none"> 1. Литвин В. Україна 2004: Події. Документи. Факти [CD]. Грінберг М, програмування. Київ; 2005. 1 CD. Сист. вимоги: Pentium 233 Мг, Windows 9x/Me/NT/2000/XP, 64 Мб RAM; 800x600, 16 біт. 2. Хрипач ГН. Эффективный бодибилдинг [DVD]. Санкт-Петербург: Питер; 2007. 1 DVD с видеокурсом. (Красивое тело). 3. Subbarao M. Tough cases in carotid stenting [DVD]. Woodbury (CT): Cine-Med, Inc.; 2003. 1 DVD: sound, color, 4 3/4 in.
Примітки
Автор програмування – не обов'язковий елемент опису, можна випустити.

Електронні ресурси (веб-сайт)

Схема
Прізвище Ініціали або Назва організації. Назва сторінки [Інтернет]. Місце видання: Видавець; Дата або рік видання [оновлено Дата; цитовано Дата]. Доступно: URL

Приклади

1. Видавнича служба УРАН. Наукова періодика України [Інтернет]. Київ: Видавнича служба УРАН; 2013 [оновлено 2016 Січ 10; цитовано 2016 Січ 20]. Доступно: <http://journals.uran.ua/>
2. Diabetes Australia. Diabetes globally [Internet]. Canberra ACT: Diabetes Australia; 2012 [updated 2012 June 15; cited 2012 Nov 5]. Available from: <http://www.diabetesaustralia.com.au/en/Understanding-Diabetes/Diabetes-Globally/>

Законодавчі та нормативні документи**Приклади**

1. Верховна Рада України. Закон України про рекламу (за станом на 25 січня 2000 р.). Київ: Парламентське вид-во; 2000. 20 с.
2. Про внесення змін до статті 29 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" : закон України № 1021-V; 2007 Трав 15. Відомості Верховної Ради України. 2007;(34):1105.
3. Ситцовой ВВ, редактор. Авторское право Украины: сборник нормативно-правовых актов. Киев; 1996. 164 с.
4. Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні: указ Президента України № 640/2008; 2008 Лип 21. Спорт. газета. 2008. Лип 25-28; (57):3.
5. Положення про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. Уряд. кур'єр. 2005 Вер 7; (168):9-12.
6. Президент України. Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка [Internet]. 2018 [цитовано 2018 Март 15]. Указ № 60/2018. 2018 Март 07. Доступно: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/2018>
7. Plant Biotechnology Research and Development in Africa: Challenges and Opportunities: Hearing Before the Subcomm. on Research of the House Comm. on Science, 108th Cong., 1st Sess. (Jun. 12, 2003).
8. Providing for Consideration of H.R. 525, Small Business Health Fairness Act of 2005, H.R. Rep. No. 109-83 (Jul. 25, 2005).

Примітки

Офіційний законодавчий документ описується як книга, частина книги, стаття в залежності як цей документ опублікований. Див. приклади.

Стандарти

Схема

Назва органу стандартизації. Номер стандарту. Назва стандарту. Місце видання: Видавець; Рік видання.

Приклади

1. Державні стандарти України. ДСТУ 3582-97. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні правила та вимоги. Київ: Держстандарт України; 1998. 24 с.
2. Государственные стандарты России. ГОСТ 7.12-93. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила. Москва: Госстандарт России; 1994. 15 с. (Система стандартов по информации, библиотечному делу и издательскому делу).
3. British Standards Institution. BS EN 1993-1-2:2005. Eurocode 3. Design of steel structures. General rules. Structural fire design. London: BSI; 2005.

Список використаних джерел

1. Patrias K. Citing medicine: the NLM style guide for authors, editors, and publishers [Internet]. 2nd ed. Wendling DL, technical editor. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US); 2007 [cited 2018 Jun 12]. Available from: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>
2. Боженко О, Корян Ю, Федорець М., укладачі. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації [Інтернет]. Пашкова ВС, Воскобойнікова-Гузєва ОВ, Сошинська ЯЄ, Бруй ОМ, редактори. Київ: НТБ ім. Г. І. Денисенка НТУ України «КПІ ім. І. Сікорського», УБА; 2016 [цитовано 2018 Квіт 02]. 117 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681>
3. Ніжинська Т. Міжнародні правила цитування Vancouver Style (Ванкувер стиль): презентація [Інтернет]. Київ: НТБ ім. Г. І. Денисенка НТУ України «КПІ ім. І. Сікорського», [2018] [цитовано 2018 Трав 02]. 34 с. <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22820>

Підготували: Коваль О. В., зав. відділом довідково-бібліографічної та інформаційної роботи,

Арєхова Т. О., зав. відділом сучасних інформаційних технологій,

Пацеля Л. В., зав сектором.